
Bartın Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi Dergisi
ISSN: 2148-3507
e-ISSN: 2619-3507
Cilt: 6, Sayı: 12
Güz 2019
BARTIN – TÜRKİYE

Bartın University
Journal of Islamic Sciences Faculty
ISSN: 2148-3507
e-ISSN: 2619-3507
Volume: 6, Number: 12
Autumn 2019
BARTIN – TURKEY

GAVSİ AHMED DEDE VE ŞİİRLERİ

GAVSİ AHMED DEDE AND HIS POEMS

Mehmet ALTUNMERAL

Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Öğretim Üyesi
Assist. Prof., Bartın University, Faculty of Islamic Sciences, Faculty Member, Bartın/Turkey

maltunmeral@bartin.edu.tr

[orcid.org/ 0000-0002-5953-5152](https://orcid.org/0000-0002-5953-5152)

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 31 Ekim /October 2019

Kabul Tarihi/Accepted: 26 Aralık/December 2019

Yayın Tarihi/Published: Aralık/December 2019

Atıf/Cite as: Altunmeral, Mehmet (2019), "Gavsî Ahmed Dede ve Şiirleri", *BÜİİFD*, Cilt: 6, Sayı: 12, ss. 124-143.

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

ÖZ

Galata Mevlevîhânesi, Fatih Sultan Mehmet ile II. Bayezid'in tahtta oldukları dönemde yanlarında olan İskender Paşa'nın yoğun çabaları neticesinde 1491 yılında kurulan bir külliye'dir. Tarihi süreç içerisinde pek çok tadilata maruz kalan ve günümüzde Divan Edebiyatı Müzesi olarak faaliyet gösteren bu Mevlevîhâne, İsmail Rûsuhî Dede (ö. 1631), Nâyî Osman Dede (ö. 1729) Şeyh Gâlib Dede (ö. 1799) gibi önemli şairleri edebiyatımıza kazandırmış önemli bir eğitim kurumudur. Gavsî Ahmed Dede de Galata Mevlevîhânesi'nden yetişmiş bir şeyh, şair ve mesnevîhândır. Ne zaman doğduğu konusunda elimizde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Kaynakların verdiği bilgiler doğrultusunda soyunun meşhur Yazıcıoğlu sülalesinden geldiği görülmektedir. Çelebi Efendi'den sonra 1672-3'de Galata Mevlevîhânesi şeyhliğine geçmiştir. Yirmi beş sene bu görevi yürütmüş ve 1697-8'de vefat etmiştir. Mezarı Galata Mevlevî-hânesindedir. Bu makalede Gavsî Ahmed Dede'nin hayatı hakkındaki bilgilere, mecmua ve biyografi kaynaklarında ulaşılabildiğimiz şiirlerinin metnine tahkikli olarak yer verilecektir. Amacımız Gavsî Dede'nin şiirlerini bir araya getirerek Mevlevî şiiri üzerinde çalışma yapan araştırmacıların istifadesine sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Gavsî, Galata Mevlevîhânesi, Mevlevîlik, Şiir.

ABSTRACT

The Galata Mevlevi House was built in 1491 as a result of the intensive efforts of Iskender Pasha during the reigns of Fatih Sultan Mehmet and II. Beyazid. The Galata Mevlevi Haouse is an important educational institution that it has brought important poets to our literature as Ismail Rusuhi Dede (d. 1631), Nayi Osman Dede (d. 1729) Sheikh Galib Dede (d. 1799). Also Gavsî Ahmed Dede is a sheikh, poet, mesnevihan who was educated at the Galata Mevlevi House. We don't know when he died. According to the information given by the source his lineage comes from famous Yazıcıoğlu family. After Celebi Efendi he has been Galata Mevlevi House sheikh in 1672-3. Twenty five years he made this task and died in 1697-8. His tomb in Galata Mevlevi House. In this article information about Gavsî Ahmed Dede's life and his poems comparative text that we find in magazines and biographies source will be given. Our aim is bringing together Gavsî Dede's poems provide the benefit of research about Mevlevi poetry.

Keywords: Literature, Gavsî, Galata Mevlevi House, Mevlevilik, Poetry

GİRİŞ

Mevlevîhâneler dervişlerin gönül dünyalarının geliştiği bir mana âlemi; neyzen, hattat, semazen, şâir vb. sanatkârların yetiştiği bir eğitim kurumu olarak karşımıza çıkmaktadır. Konya'daki âsitâne başta olmak üzere birçok mevlevîhâne kurulmuştur. Bunlardan biri Galata Mevlevîhânesi olup Kulekapı Mevlevîhânesi olarak da bilinmektedir. II. Bayezid döneminin önemli isimlerinden İskender Paşa tarafından 897/1491 tarihinde inşa edilmiştir. Galata Mevlevîhânesi'nden Safâî Dede, Rûsûhî İsmail Dede, Âdem Dede, Gavsî Ahmed Dede, Nâyî Osmân Dede, Şeyh Gâlib, Ahmed Celâleddîn Dede gibi önemli isimler yetişmiştir.

1. Gavsî Ahmed Dede'nin Hayatı

Gavsî Dede'nin soyu hakkında kaynaklar farklı bilgiler aktarmaktadır. Sâkıb Dede, *Muhammediyye* adlı eserin müellifi Yazıcı-zâde Mehmed Efendi'nin torunlarından olduğunu kaydeder ve babasının ismini Yavsî olarak belirtir (Sâkıb, 1866, s. 144). Esrâr Dede de ismi geçen müellifin torunlarından olduğu yazar fakat babasının ismini Yuhâ olarak kaydeder (Genç, 2000, s. 400). Sâlim, Hüseyin Vassâf, Hüseyin Ayyansarâyî ve Muallim Nâcî ise Gavsî Dede'nin Yazıcı-zâde Ahmed-i Bîcân'ın soyundan geldiği fikrini ortaya atar (İnce, 2005, s. 521; Akkuş vd., 2015, s. 181; Ekinci, 2012, s. 50; Kurnaz vd., 1995, s. 309). Ali Enver ise Sâkıb Dede ile Esrâr Dede'nin verdiği bilgileri aktardıktan sonra yaptığı araştırmalara dayanarak Yazıcıoğlu Mehmed'in evlenmediğini öğrendiğini ve bu durumda Gavsî Dede'nin onun soyundan olmayıp sadece Yazıcıoğlu ailesinden olma ihtimalinin akla geldiğini aktarır (Hafızoğlu, 2010, s. 241). Bursalı Mehmed Tâhir de herhangi bir isim zikretmeden Yazıcı-zâde ailesinden olduğunu yazar (Tatçı vd., 2000, s. 137). Mevlevî kaynakları Gavsî Dede'nin anne tarafından Ahizâdeler hanedanından olduğu konusunda hemfikirdir (Sâkıb 1866, s. 144; Genç, 2000, s. 400; Hafızoğlu, 2010, s. 241). Galata Mevlevîhânesi'nde aşçıbaşılık görevini üstlenen ve aynı zamanda şair olan Tâib, Gavsî Dede'nin küçük kardeşidir.¹

Ne zaman ve nerede doğduğu bilinmeyen Gavsî Dede, zamanının ilimlerini tahsil ettikten sonra Selanik kadısı İmam-zâde Efendi'ye keşif nâ'ibi olmuş, Bursa'da Zihnî Sâlih Dede'nin (ö. 1663-4) eğitimine girerek Mevlevîlik yoluna intisap etmiştir. Sâkıb Dede ve Esrâr Dede'ye göre Sâlih Dede'nin vefâtından sonra (Sâkıb, 1866, s. 145; Genç, 2000, s. 400) Sâlim'e göre Sâlih Dede'nin emriyle (İnce, 2005, s. 521) Konya'ya gelmiş ve burada hizmet etmiştir.² Buradaki hizmetinden sonra İstanbul'a gelen Sâkıb Dede önce Kasımpaşa Mevlevîhânesi Şeyhi Seyyid Fâzıl Halîl Dede'nin (ö. 1677) ve ardından Galata Mevlevîhânesi Şeyhi Arzî Muhammed Dede'nin (ö. 1664-5) hizmetine girmiş, şiir ve inşâ konusunda eğitim almış, mesnevîhânlık görevini ifâ etmiştir. Burada hizmet ettiği dönemde Neşâtî Dede'nin "ayak basmış" redifli gazeline nazire söylemiş ve çok beğenilmiştir.³

Sultân Selîm Han yakınlarında bulunan evinde inzivâya çekilmiş, Kasımpaşa Şeyhi Seyyid Halîl Efendi'nin sohbetlerinde bulunmuş, onun teklifi ve yol göstermesi ile Edirne'ye meşihat için izin almaya giderken Çelebi Efendi'nin (ö. 1672-3) ardından Galata Mevlevîhânesi'nin şeyhliğinin kendisine verildiği haberi gelmiştir (İnce, 2005, s. 522).

¹ Gerekli bilgi için bakınız: Genç, 2000, s. 76-79.

² Sâlim burada 16 sene hizmet ettiğini yazmaktadır. Bakınız: İnce, 2005, s. 521.

³ Neşâtî'ye ait olduğu söylenen "ayak basmış" redifli gazel Neşâtî Divânı'nda bulunmamaktadır. Dikkatle incelendiğinde "ayak bassun" redifli bir gazelin bahsi geçen divanda bulunduğu görülmektedir. Bu gazel doğrultusunda söylenmiş olduğu düşünülebilir. Bakınız: Kaplan, 1996, s. 142.

Gavsî Dede'nin görev süresi konusunda kaynaklarda farklı bilgiler bulunmaktadır. İsmail Ünver, Galata Mevlevîhânesinde görev yapan şeyhler hakkında hazırladığı çalışmada Gavsî Dede'nin hizmet süresini kaynakları mukayese ederek başlangıcı 1083/1672-3, bitişi 1109/1697-8 olarak belirlemiştir (Ünver, 1994, s. 215).

Rivâyete göre meşihate geçmeden önce 25 sene kadar seyahat etmiş, İmâm Mûsâ Rızâ'nın tekkesinde postnişin olan Baba Mehdî ve İsâ Dede'nin sohbetlerinde bulunmuş ve sonrasında İstanbul'a geri dönmüştür (Genç, 2000, s. 402). Fâsîh Dede, Sâkîb Dede, Sâmi Dede, Tâ'ib Dede ve Hemdemî Dede gibi Mevlevî şâirler Gavsî Dede'nin sohbetlerine devam etmiş ve ondan feyzalmışlardır.

Gavsî Dede ateşli humma hastalığına yakanlanmış, yüz yirmi gün hasta halde yatmış, dostlarının teklifi ile bir Frenk doktora tedavi ettirilmiş, doktorun üç saatlik ömrü kaldığını belirtmesi üzerine doğrularak üç sene daha yaşacağını belirtmiş ve üç sene sonra 1109 senesinde vefat etmiştir. Mezarı Galata Mevlevîhânesi'nin semahâne giriş kapısının hemen sol tarafında olup mezar taşında şunlar yazmaktadır.

“Hüve'l-Hayyü'l-Mümît

Berây-ı intikâl-i Hazret-i Şeyh Ahmed Gavsî Dede

Gavsî Dede ol bedreka-i râh-ı hidâyet

Sâliklerini tekve-i gamda kodu bî-keyf

Rûhunu anın zâviye-i dâr-ı na'ime

İ'zâz ile Hak da'vet idüp eyledi hem zayf

Görünse nola berg-i hazân sûret-i münker

Âyîne-i pür-cevher idi sînesi çün seyf

Güş eyleyicek rihletin ol gavs-ı enâmın

Hâtif dedi târîhini fikr eyler iken tayf

Fikr itme ki dün kutb-ı cihân söyledi târîh

Devrân kodu Ahmed Dede'siz tekyemizi hayf”

Onun kişiliği hakkında Şeyhî şunları söyler: “Şeyh-i mezbûr ma'ârif-i ilmiyye ile meşhûr, hoş-sohbet ü hoş-nüvîs, sâhib-i tab'-ı selîs, bi-tahsîs mühr-kenlikde ferîd, vâdîsinde vahîd, pîr-i mu'ammer, salâh-ı hâlle muhammer idi.” (Ekinci, 2018, s. 2212)

Gavsî Ahmed Dede'nin vefâtından sonra damadı olan Nâyî Osmân Dede (ö. 1729) ve daha sonra torunu Abdülbâkî Sırrî Dede (ö. 1750) posta oturmuştur. Bu nedenle kaynaklar Gavsî Dede ile birlikte şeyh aileleri dönemi başladığını kaydetmektedir (Özdemir, 2018, s. 126).

2. Şâirliği ve Şiirleri

Gavsî Dede hakkında bilgiler veren Hüseyin Ayvansarâyî, Hüseyin Vassâf ve Bursalı Mehmed Tâhir müretteb bir divanı olduğunu belirtmektedir (Akkuş vd., 2015, s. 181; Ekinci, 2012, s. 50; Tatçı vd., 2000, s. 137). Esrâr Dede ise Gavsî Dede'nin iyi bir şâir olmasına karşılık müretteb bir divanı olduğu konusunda herhangi bir duyumu olmadığını belirtmektedir (Genç, 2000, s. 403). Günümüzde de Gavsî Dede'ye ait bir divana henüz rastlanılmamıştır.

Şâirliği hakkında Sâlim şunları söyler: “Ulûm-ı bâtına ve zâhirede ma’mûr bir zât-ı ma’ârif-mevfûr olduğundan mâ-adâ şîr ü inşâsı gâyet latîf bir vücûd-ı şerîf idi. Nice na’t-ı şerîfleri ve lisân-ı tasavvufta nice eş’ârı ve zebân-ı mecâz üzre gazelleri ve bunun emsâli nice âsârı vardır ki her biri bir revnak-i mecmû’a-i ma’ârif ve ser-levha-i dîbâce-i letâ’if-nâme-i zarâyıdır.” (İnce, 2005, s. 523-524)

Mevlevî şairlerin şiirlerinin bulunduğu mecmualarda Gavsî Dede’ye ait manzûmelere rastlamak mümkündür. Taradığımız 8 mecmua, şiirlerinden örnekler veren 5 biyografi kitabı ve aslen bir mecmua olup sonradan kitap halinde basılan *Osmanlı Şiirinde Mevlânâ Övgüleri ve Mevlevîlik Unsurları* (Mermer vd., 2009) adlı çalışmadaki manzûm parçalar bir araya getirildiğinde ulaştığımız rakam 17’dir.

Gavsî Dede’nin şiirleri hazırlanırken mecmualarda ve tezkirelerde bulunan şiirler tahkik edilmiş, kelime farkları dipnotta belirtilmiştir. Esrâr Dede için E, Sâlim için S1, Safâyî için S2, Belîğ için B, Şeyhî için Ş, *Osmanlı Şiirinde Mevlânâ Övgüleri ve Mevlevîlik Unsurları* adlı eser için O kısaltması kullanılmıştır. Kullanılan mecmualar, biçim ve muhteva bilgileri ile kısaltmaları şu şekildedir:

a. Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz B 193 Arşiv Numaralı Mecmua [Mil1]

Bu mecmuanın ismi *Mecmû’a-i Eş’âr-ı Mevleviyân* olarak kayıtlıdır. Kadı Asker Şerîf Mehmed Molla Efendi (ö. 1308/1890) tarafından tutulan mecmua 32 varak olup ta’lik hatla yazılmıştır. Esrâr Dede, Nahîfî, Fasîh Dede, Râgıb, Vâsıf, Gâlib Dede, Nesîb Dede, Avnî Bey, Yûsuf Dede, Enîsî Dede, Ahmed Âşık Dede, Sabûhî, Tâlibî gibi şairlere ait manzûmeler bulunmaktadır. Gavsî Dede’ye ait iki gazel bu mecmuada kayıtlıdır. Bu mecmua üzerine bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.⁴

b. Milli Kütüphane Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi Koleksiyonu 06 Hk 178/1 Arşiv Numaralı Mecmua [Mil2]

Mecmû’a-i Eş’âr isimli bu mecmuanın müstensihî Hanif el-Mevlevî’dir. 74 varak olan mecmua ta’lik hatla yazılmıştır. Âdem Dede, Mevlânâ Celâleddîn Rûmî, Muhibbî, Neşâtî, Sâkıb Dede gibi şairlerin şiirleri bulunmaktadır. Gavsî’ye ait üç gazel bu mecmuada kayıtlıdır.

c. Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz A 8071 Arşiv Numaralı Mecmua [Mil3]

Bu eser *Mecmû’a-i Eş’âr* ismiyle kayıtlıdır. İbrâhim Edhem Kırımî tarafından tutulan yazma 77 varak olup ta’lik hatla yazılmıştır. Mevlevî şâirlere ait manzûmeler mecmuada yer almaktadır. Yazma eser üzerinde bir yüksek lisans çalışması mevcuttur.⁵ Bu mecmuada Gavsî’ye ait 7 gazel bulunmaktadır.

ç. Milli Kütüphane Afyon Gedik Ahmet Paşa İl Halk Kütüphanesi Koleksiyonu 03 Gedik 18228 Arşiv Numaralı Mecmua [A]

Mecmû’a-i Eş’âr ve Fevâ’id ismiyle kayıtlı bu mecmua hacimli olup 200 varaktır. Esrâr Dede, Eşrefoğlu, Neşâtî, Şeyh Gâlib, Şâhidî, Kuddûsî gibi şairlere ait şiirler bulunmaktadır. Bu mecmuada Gavsî Dede’nin iki şiiri kayıtlıdır.

d. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı MC_Yz_K0249 Arşiv Numaralı Mecmua [İBB]

⁴ Bk. Dopdoğru, 2011.

⁵ Bk. Akpınar, 2015.

143 varaktan oluşan mecmuanın baş kısmında Geyik Destanı, Kesikbaş Destanı gibi metinler kayıtlı olup aralarda eksik sayfalar bulunmaktadır. Naksî Dede, Nesîb Dede, Şâhidî, Birrî gibi şairlerin manzûmeleri bulunmaktadır. Gavsî Dede'ye ait bir gazel bu mecmuada kayıtlıdır.

e. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi 42 Kon 3005 Arşiv Numaralı Mecmua[K]

Eser ismi Mecmû'a-i Eş'âr olup 90 varaktır. Adlî, Birrî, Cevrî, Itrî, Eşrefoğlu Rûmî, Kemal Paşa-zâde, Fehîm-i Kadîm, Fuzûlî, Mezâkî gibi şairlerin şiirlerinin yer aldığı mecmua üzerine bir yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.⁶ Bu mecmuada Gavsî'ye ait üç gazel bulunmaktadır.

f. Mevlana Müzesi Türkçe Yazmaları Koleksiyonu 2454/1 Arşiv Numaralı Mecmua [Me1]

Bu mecmuanın ismi *Mecmû'a-i Eş'âr* olarak geçmektedir. 48 varak olan yazma, ta'lik hatla kaleme alınmıştır. Nâyî Osmân Dede, Derviş Pervâne, Nesîb Dede gibi ekseriyetle Mevlevî şâirlerin manzûmeleri bulunmaktadır. Bu mecmuada Gavsî'ye ait bir gazel bulunmaktadır.

g. Mevlana Müzesi Türkçe Yazmaları Koleksiyonu 7467 Arşiv Numaralı Mecmua [Me2]

Mecmuanın mürettibi Hüseyin Fahreddin Dede'dir. 120 varak olan nüsha ta'lik hatla kaleme alınmıştır. Gavsî Dede'ye ait bir gazel bulunmaktadır. Eser üzerine bir yüksek lisans tezi mevcuttur.⁷

Gavsî Dede'nin ulaşabildiğimiz şiirleri genellikle Mevlevîlik ve övgüsüne dair yazılmıştır. Bu şiirlerde yer yer Mevlevî âdâbı göze çarpmaktadır.

“Küre-i aşk-ı Hudâ'dur hânkâh-ı Mevlevî

Püte-i iksîr-i hikmetdür külâh-ı Mevlevî

Çeşm-i zâhir-bîni kullanmaz ma'ânî seyr ider

Dîde-i dilden zuhûr eyler nigâh-ı Mevlevî” (1/1-2)

“Tûfân-ı aşk itdi gedâ Mevlevîleri

Şâyân-ı şâh-ı şehri-i şafâ Mevlevîleri” (4/1)

Şâirin, Mevlevî şâirler için yazılması bir gelenek haline gelmiş olan külâh-ı Mevlevî şiirlerine dair bir örnek kaleme aldığı da görülmektedir.

“Püte-i iksîr-i hikmetdür külâh-ı Mevlevî

Sikke-i şâh-ı velâyetdür külâh-ı Mevlevî” (6/1)

Divan edebiyatı geleneğinde yazdığı gazellere baktığımızda sevgilinin vasıflarından bahsettiği beyitler dikkat çeker.

“Gâhî tebessüm ile selâm-ı tamâm-ı nâz

‘Aşk aşinâyâ secdeye âyet beyân ider

⁶ Bk. Boysak, 2007.

⁷ Bk. Türkben, 2008.

Bir tâb var ki şule-i ruhsâr-ı yârda

Cibrîl-i ‘aşkı lem‘asına dîde-bân ider” (2/2-3)

Aşağıdaki tabloda Gavsî Ahmed Dede’nin şiirleri ile ilgili biçimsel özelliklere yer verilmiştir.

Sıra	Beyit Sayısı	Redif	Vezein	Bulunduğu Yer
1	5	Mevlevî	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	Mil1 13b, Mil2 3b, Mil3 3a
2	5	ider	Mef‘ülü/Fâ‘ilâtü/Mefâ‘ilü/Fâ‘ilün	Mil1 15b, Mil3 3a, E 403-404
3	5	ayağ başmış	Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün	K 4b, Mil2 3b, Mil3 3a, E 401
4	5	Mevlevîleri	Mef‘ülü/Fâ‘ilâtü/Mefâ‘ilü/Fâ‘ilün	K 6a, Mil2 6a, Mil3 8a
5	8	işte fakîr	Fe‘ilâtün(Fâ‘ilâtün)/Mefâ‘ilün/Fe‘ilün(Fa‘lün)	K 6a
6	5	külâh-ı Mevlevî	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	İBB 124b, Mil3 26b, A 48b
7	5	gösterir	Mef‘ülü/Fâ‘ilâtü/Mefâ‘ilü/Fâ‘ilün	Mil3 4a, Me2 20b
8	5	mağabbet	Mef‘ülü/Mefâ‘ilü/Mefâ‘ilü/Fe‘ülün	Mil3 4a, E 403, A 40a, Me1 32a-32b
9	5	bilmez kim bilür	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	Mil3 4b, E 404
10	6	imiş	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	Mil3 8a
11	36	bağ	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	O 270-274
12	4	hasretdür	Mefâ‘ilün/Fe‘ilâtün/Mefâ‘ilün/Fe‘ilün(Fa‘lün)	S1 524
13	2	şoñra	Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün	S1 524
14	1	-	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	S1 540; S2 441; B 291
15	2	rüzgâr	Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilâtün/Fâ‘ilün	B 291; S2 441
16	2	nedür bilmem	Mefâ‘ilün/Fe‘ilâtün/Mefâ‘ilün/Fe‘ilün(Fa‘lün)	B 291
17	1	-	Mef‘ülü/Mefâ‘ilü/Mefâ‘ilü/Fe‘ülün	B 291

SONUÇ

Galata Mevlevîhânesi’nin önemli simalarından biri olmakla birlikte Mevlevî edebiyatının başarılı isimlerinden biri olan Gavsî Dede’nin ulaşılabilen mecmua ve kaynaklardaki şiirleri bu makale ile bir araya getirilmiştir. Bu çalışma ile Mevlevîlik, Mevlevî edebiyatı, Galata Mevlevîhânesi gibi konularda çalışma yapacak araştırmacılar için bir kaynak oluşturulmaya çalışılmıştır. Toplamda 17 manzûmeye ulaşılmış ve manzûmler tahkik edilerek çalışmaya eklenmiştir.

3. Gavsî Dede'nin Şiirleri

3.1. Gazel⁸

Fâcîlâtün/Fâcîlâtün/Fâcîlâtün/Fâcîlün

“Kûre-i⁹ aşk-ı Hudâ'dur hânkâh-ı Mevlevî
Püte-i iksîr-i hikmetdür külâh-ı Mevlevî

Çeşm-i zâhir-bîni kullanmaz ma'ânî seyr ider¹⁰
Dîde-i dilden zuhûr eyler nigâh-ı Mevlevî

Tûşesi ihlâşdur tecrîd-i dildür rehberi
Dergeh-i maşşûda ilter¹¹ şâh-râh-ı Mevlevî

Mâlî ta'dâd itmeden meyl eylemez mâl âdeme
Hâşılı ta'dâd-ı eşyâdur günâh-ı Mevlevî

Güft ü gû-yı dehri Ğavsî gönlüne koyma saña
Râstı nefy-i nişândur penç-gâh-ı Mevlevî”

3.2. Gazel¹²

Mef'ûlü/Fâcîlâtü/Mef'â'ilü/Fâcîlün

“Şevk-i hayâl-i dost tenüm cân cân ider
Süd u ziyân u¹³ zevk ü gamı bî-nişân ider

Gâhi tebessüm ile selâm-ı tamâm-ı nâz
‘Aşk âşinâya secdeye âyet beyân ider

Bir tâb vâri ki şule-i ruhsâr-ı yârda
Cibrîl-i aşkı lem'asına dîde-bân ider

⁸ Mil1 13b, Mil2 3b, Mil3 3a.

⁹ Kûre-i Mil1, Mil2; Kûze-i Mil3.

¹⁰ seyr ider Mil2, Mil3; gösterir Mil1.

¹¹ ilter Mil3; eyler Mil1, Mil2.

¹² Mil1 15b, Mil3 3a, E 403-404.

¹³ ziyân u Mil1, E; zebâm Mil3.

Bî-hüş ider o ğamze-i mestür ‘aşıķı
Lâyık mı mergine niĝehüñ imtiĝân ider

Ĝavşî-kemîne mu‘cize-i ĝüsn-i yâri ĝör
Kâfir raķîbi düşmen-i bî-imtinân ider”

3.3. Gazel¹⁴

Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün/Mefâ‘ilün

“Cihân-ı ĝüsn-e kim ol dil-ber-i bî-dâd ayak başmış
Zemîn-i ‘aşķa dil hiç itmedin feryâd ayak başmış

İrişmiş kimse yok pâyına Ķays’ın lânedür serdür
Bu vahşet-zâra çok Mecnûn-ı mâder-zâd ayak başmış

Neşât u ye’si benden özge bir kes bilmemiş bildim
Beyâbân-ı sürûra çok dil-i nâ-şâd ayak başmış

Ṭarîķ-i ‘aşķa tüşe mey gerek dil-ber gerek bilmiş¹⁵
Terennüm-senc olup dil bir degil¹⁶ heftâd ayak başmış

Nażîre ķâbil olmaz rûĝ-vâr nazmında ey Ĝavşî
Ziyâret eyle şehr-i şî‘re bir üstâd ayak başmış”

3.4. Gazel¹⁷

Mef‘ülü/Fâ‘ilâtü/Mefâ‘ilü/Fâ‘ilün

“Ṭüfân-ı ‘aşķ itdi gedâ Mevlevîleri
Şâyân-ı şâh-ı şehr-i şafâ Mevlevîleri

Resm-i ‘ulûma şarf-ı niĝâh eylemez biliñ
‘İlm-i ledün oķur fużalâ Mevlevîleri

¹⁴ K 4b, Mil2 3b, Mil3 3a, E 401.

¹⁵ bilmiş Mil2, Mil3, E; bildim K.

¹⁶ dil bir degil Mil2; dil-ber ü ĝül K; dil ü ĝül-i Mil3; dilber dil-i E.

¹⁷ K 6a, Mil2 6a, Mil3 8a.

Şevk-i cilā-peẓīr ki yaʿnī cihān-ı ʿaşk
Kıldı rübūde bī-ser ü pā Mevlevīleri

Ser-çeşme-i¹⁸ füyüz ki yaʿnī Celāl-i Rūm
İtdi selīm-i her dü serā Mevlevīleri

Hürşid ü mäh-i ʿālem-i¹⁹ Hāk añlayan görür
Mirʾāt-ı cān-ı cilve-nümā Mevlevīleri”

3.5. Gazel²⁰

Feʿilātün(Fāʿilātün)/Mefāʿilün/Feʿilün(Faʿlün)

“Hinde düşmüş ğarīb işte fakīr
Haneden bī-naşīb işte fakīr

Eşk-rizī çü germ-i ham-geşte
Girye-kār u muşīb işte fakīr

ʿİlm-i bī-hāşıl u taşavvur çok
Maʿrifet yok edīb işte fakīr

Peyrev-i Kayş-ı vaqt ü hem-āheng
Nağamāt-ı ʿacīb işte fakīr

Vahşet-ālūde ins-i bigāne
Hem hulūş u firīb işte fakīr

Rind-i taqvā-fürüş-ı şabri-ves
Pārsā nā-şekīb işte fakīr

Merd-i kāmīl huzūrına varsam
Hem gedā hem necīb işte fakīr

¹⁸ Ser-çeşme-i K, Mil3; Çeşme-i Mil2.

¹⁹ ğālem-i K, Mil3; ğālem-i Mil2.

²⁰ K 6a.

Dīde-i reşkden ħalāş olmuş

‘Āşık-ı bī-raķīb işte faķır”

3.6. Gazel²¹

Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilün

“Püte-i iksīr-i ħikmetdür külāh-ı Mevlevī

Sikke-i şāh-ı velāyetdür külāh-ı Mevlevī

Bir şadefdür ki olur içinde dürr-i şāh²²-vār

Lāyık-ı ehl-i kerāmetdür külāh-ı Mevlevī

Ķadr-i pākin vāķıf-ı esrār-ı ħāl olan bilür

Mesned-i erbāb-ı devletdür külāh-ı Mevlevī

Her denī bilmez libās-ı evliyānıñ Ķadrini

Nürdan bir tāk-ı ‘izzetdür külāh-ı Mevlevī

Ķavşı tīrūñ püte-i maķşūda irdi bī-gümān

Āşikārā bir ‘alāmetdür külāh-ı Mevlevī”

3.7. Gazel²³

Mef‘ülü/Fā‘ilātü/Mefā‘ilü/Fā‘ilün

“Dilber ‘izārı rengini kim verde gösterir

Gül ‘andelībe rüyumu ħüy-kerde gösterir

Pīçide şanmañuz ruĶ-ı āl üzre zülfini²⁴

İ‘cāz-ı ħüsni sünbüli āzürde gösterir

Çeşminde tāk-ı ‘aşkı nihān olmaz ‘aşıkıñ

Şāfī şarāb kendüyi sāĶarda gösterir

²¹ İBB 124b, Mil3 26b, A 48b.

²² şāh Mil3; şeh İBB.

²³ Mil3 4a, Me2 20b.

²⁴ zülfini Me2; zülfi Mil3.

Dil-ber şarāb-ı nāb²⁵ ile hūy-kerde-rū ola
Āteşle ābı hāşılı bir yirde gösterir

Ġavşī daķıķa-i hüneri²⁶ ‘arz ider mi dil
Dāğ-ı derūnı dehre ne bir ferde gösterir”

3.8. Gazel²⁷

Mef‘ūlü/Mefā‘īlü/Mefā‘īlü/Fe‘ūlün

“Olduķ yine biz secde-ber-i²⁸ nār-ı maķabbet
Olmaz dilimiz beste-i efkār-ı maķabbet

Cān u dilimi eyler idim ġamzeñe teslīm
Maķrūmi-i ġam olsa dil-i zār-ı maķabbet

Biñ dürlü nümāyān olur²⁹ ey dost ġayālīñ³⁰
Mestūr ola mı nūkte-i esrār-ı maķabbet

Bir ġālete irdim ki hücūm-ı sitemiñden
Āzürde-dil eyler³¹ beni inkār-ı³² maķabbet

Mevc-i dil-i³³ Ġavşī’de ķomaz gerd-i kūdūret
Şevķ-i heves-i bāde-i gül-zār-ı maķabbet”

3.9. Gazel³⁴

Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilün

“Berķ-i ġüsni ‘āşıķ-ı dīdār bilmez kim bilür
Tābiş-i nūr-ı dil-i bīdār bilmez kim bilür

²⁵ nāb Me2; nāz Mil3.

²⁶ hüneri Me2; fa...rı Mil3.

²⁷ Mil3 4a, E 403, A 40a, Me1 32a-32b, Ş 2212-2213.

²⁸ secde-ber-i Mil3, E, Me1; süccede pür A.

²⁹ nümāyān olur E, Ş; olur Mil3, Me1; olur ise de A.

³⁰ «ayālīñ Mil3, E, Me1; cemālīñ Ş.

³¹ eyler Mil3, E, Me1; itdi Ş.

³² inkār-ı Mil3, E, Me1; efkār-ı Ş

³³ Mevc-i dil-i A; Nevġ-i dil-i E, Mevc-i Mil3, Me1; Levġ-i dil-i Ş.

³⁴ Mil3 4b, E 404.

Setr ider bilmez mi ma'na-yı kitāb-ı hüsnini³⁵
Mantıku'ṭ-Ṭayr'ı meger 'Aṭṭār bilmez kim bilür

Çeşm-i istignā ider yağma-yı şabr-ı 'aşıka
Yoḥsa resm-i gāreti Tātār bilmez kim bilür

Ṭavf-ı kūy-ı yāre kudret mi olur 'uşşākda
Kadr-i rāh-ı 'aşkı pes şuṭṭār bilmez kim bilür

Çeşm-i ümmīdin ayırmaz lem'a-i ruḥsārdan
Berḳ-i ḥüsni Ğavṣī-yi bīmār bilmez kim bilür”

3.10. Gazel³⁶

Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilātün/Fā'ilün

“Ḥüsni-zāhir ḥüsni-bāṭın cümlesi yektā imiş
Ḥaṭṭ-ı rü'yet 'aksi görmek daḫi bī-hemtā imiş

Göz diyüp gezdirdiğim bāğ pāresiniñ şu'lesi
Mihr-i³⁷ Ḥaḳ'dandur bu rāzı bilmeyen a'mā imiş

Tālib ol 'ilm-i ledün taḥşīlin it dervīş-veş
İşlāḫ-ı 'ilm-i şüret lafz-ı bī-ma'na imiş

Geç bu benlikden ma'ārif mülkünün sultānı ol
Māsivāyı terk idenler tārik-i dünyā imiş

Muḥlişen 'āmil olup ḫıfz-ı ḫaṭardan kendüyi
Cism evin cā-yı riyā kıлмаḳ kaṭı bī-cā imiş

Sa'ı ile şabrı berāber eyleyüp Ğavṣī gibi
Zāhir ü bāṭın ḫaḳīḳat añlayan 'anḳā imiş”

³⁵ ḥüsni E, ḥüsni Mil3.

³⁶ Mil3 8a; S2 441 (Sadece 2. beyit mevcuttur)

³⁷ Mihr-i Mil 3; Nûr-ı S2.

3.11. Gazel³⁸

Fā'īlātün/Fā'īlātün/Fā'īlātün/Fā'īlün

“Rāh-ı aşkda biz gedāya pīr olan dānāya baķ
Meşnevīyle bendesine ders viren ma'nevāya baķ

Kim odur şāh-ı kerāmet ma'nevī 'ilm-i ledün
Vāriş oldur enbiyāya sırr-ı a'ṭaynā³⁹ya baķ

Pederidür 'ilme sulṭān ceddidür Ebübekir
Yār-ı gār-ı Muşṭafā'dur cedd-i Mevlānā'ya baķ

Şīr-i Yezdān-ı Hūdā'dur māderine cedd olan
Böyle bir 'ālī-nesebdür ḳurb-ı ev-ednā⁴⁰ya baķ

Ol şeh-i 'ālī-nejāduñ beyt ü zātı Ḳonya'da
Ka'betü'l-üşşāķ olupdur şüre-i innā'ya baķ

Bir ulu dergāhdur ol kim yüz süren āzād olur
Biz güneh-kāra efendim luṭf-ı Mevlānā'ya baķ

Bir mu'azzam beyt-i ma'mūr ḥavzı aşkıyla tolu
Döne döne itdirür nüş ḳābe ḳavşeynā⁴¹ya baķ

Taḥt-ı 'ālīsine sakf olmuş yeşil nūr-ı Hūdā
Āyete'l-kürsī ḳuşanmış ḳubbe-i bīnāya baķ

Dāhīl-i bāb-ı şerīf olanda olmaz ğıll ü ğiş
Bī-ġamī olmaķ dilersen cennet-i 'adnāya baķ

Āsiyāb-ı çarḥ-ı eflāk gibi döner(ler) bendesi
'Aşķ-ı Mevlānā mücessem aṭlas-ı mīnāya baķ

³⁸ O 270-274.

³⁹ Kevser Sûresi 1. âyetten iktibas. “Şüphesiz biz sana Kevseri verdik.”

⁴⁰ Necm Sûresi 9. âyetten iktibas. “(Peygambere olan mesafesi) iki yay aralığı kadar yahut daha az oldu.”

⁴¹ Necm Sûresi 9. âyetten iktibas. “(Peygambere olan mesafesi) iki yay aralığı kadar yahut daha az oldu.”

Feyz-i aqdesdür eger sâlik olan ister naşîb
Himmet-i hâk-i derinde kuvvet-i ebnâya bak

Ceddidür Şiddîk ü Şâdık hem ‘Aliyyü’l-Mürtażā
Râh-ı aşkından şorarsañ ‘âl’olan hesnâya bak

Bu görinen âfitâb-ı feyz ile hem şu‘lesi
Yoluna başıñ kesen şems ile hem dünyâya bak

Gel irakdan ol yakîn ki ced-be-ced ehl-i kerem
Feyz-i aqdes ile oldur kuṭb ile sen nâya bak

Feyz-i deryâsı temevvüc itmededür dâ’imâ
Ka‘rına dalmağ dilersen ilm-i evlânâya bak

Maṭbahında ṭab‘ olan dâ’im kemâl-i âdemi
Müsta‘id eṭfâl-i ebced mekteb-i aġnâya bak

Nâmıdur Monlâ-yı Hünkâr kapusunda kulları
Sikkesiyle şân bulur dede ile dümnâya bak

Öyle bir şâhib-‘aṭâ ki bendesi mest-i elest
Feyz-i nûruyla leb-â-leb sâġar-ı mînâya bak

Münkir iseñ haqqına eylerse ba‘zı ġam degil
İsm-i a‘zam okunan haqqında *kerremnâ*⁴²ya bak

Vaşf-ı Pîr’imdür efendim dü-cihânda rif‘atim
Gayrı tavşîfe ne hâcet şemm-i bûy-ı nâya bak

‘Ayn-ı gündür ta‘rife hâcet degildür Meşnevî
Ma‘nevî ancağ şerî‘at maġz-ı *erselnâ*⁴³ya bak

⁴² İsra Sûresi 70. âyetden iktibas. “And olsun biz insanoġlunu şerefli kıldık.”

Tālibīne mürşid el-ḥaḳ ḥall-i müşkil bir kitāb
Sālik ol taḥşīl-i ḥāl it naşş-ı *āmennā*⁴⁴ya baḳ

Ḥamdüli'llāh ol şehiñ dergāhı içre şād olup
Bende-yi 'irfānı dāḫil eyleyen ḥaḳ nāya baḳ

Yanımızda şāh ile birdür gedānıñ pāyesi
Aḫmedī'yüz faḳr ile faḫr eyler istiğnāya baḳ

Sen bize ḫor baḳma zāhid pīrimiz erzāḳdur
Himmetiyle mün'im olduḳ ser-be-ser şeyḫ nāya baḳ

Öyle bir 'ālī dürür kim oḅludur Sulṫān Veled
Gösterir Şāh-ı Velāyet çalınan surnāya baḳ

Ol Ḥüsāme'd-dīn Efendi kātibī-i Meşnevī
Ma'nevī buyurur o (sulṫān)⁴⁵ taḫrīr iden şeh-nāya baḳ

Bunlarıñ āl[i] vü aşḫābı vü zātı gül dürür
Şāhıdur bülbülleriñ hem bāḡ-ı irremnāya baḳ

Pīr'ime sā'ir ṫariḳiñ pīrleri hep bendedür
Vuşlat-ı Ḥaḳ bābına düstür olan ḫoş nāya baḳ

Ḳubbe-i ḫaḫrā bilindi Mevlevī'ye bend'olan
Resm-i pālhengi ḫadīsidür esmā' (ile) ḫüsnāya baḳ⁴⁶

Ḳubbe-i vālā-yı dā'im devr ider melek tuyūr
Zīkr-i hū hū vird oḅur Mālik-şıfat ḫurnāya baḳ

⁴³ Bakara Sûresi 151. âyet "... bir peygamber gönderdik", Nuh Sûresi 1. âyet "... peygamber olarak gönderdik", Nisâ Sûresi 64. âyet "... itaat edilmek üzere gönderdik" vb. iktibas.

⁴⁴ Bakara Sûresi 14. âyet "... inandık derler", Hucûrat Sûresi 14. âyetden "... iman ettik dediler" iktibas.

⁴⁵ Bu kelimenin çıkarılması durumunda vezin düzelir.

⁴⁶ Vezin problemlî.

Ol veliyyü'n-ni'cetiñ feyz-i derine müntesib
Rif'atim gün gün ziyâde şükr-i Hâk ğināya baĸ

Rūm-ı mülk ü zātına tefvīz olunmuş (bir) pādīşāh
Kırk sekiz yerde vezīri üç yüz altmış mīrnāya baĸ⁴⁷

Her biri ħükm ü ħükümet eyleyüp irşād ider
Her tarafda ħükm-i cārī emr-i Mevlānā'ya baĸ

Ħamdüli'llāh sāyesinde feyz ile hem-sāyebān
Mevlevī'yüz ādemīyüz im'ān ile fīnāya baĸ

Bu 'ināyet şāhibine bendedür dervīş kim
Feyz-i iĥsānıyla dā'im sırr-ı Ğavşī nāya baĸ"

3.12. Gazel⁴⁸

Mefā'ilün/Fe'ilātün/Mefā'ilün/Fe'ilün(Fa'lün)

"Ruĸ-ı piyāleye dil dāĸ dāĸ-ı ħasretdür
Hemīşe rīĸte-rūĸan çerāĸ-ı ħasretdür

Serimde āteş-i 'aşkıñla dāĸ-ı teslīmim
Şüküfte bir gül-i şad-berg-i bāĸ-ı ħasretdür

Fetīli çār-süy-ı nār-ı 'aşĸdan yanmış
Metā'-ı ħüsn ü bahā dilde dāĸ-ı ħasretdür

Hümā-veş itme ta'alluĸ cihāna ey Ğavşī
Ķonan dıraĸt-ı ümīd üzre zāĸ-ı ħasretdür"

3.13. Nazm⁴⁹

Mefā'ilün/Mefā'ilün/Mefā'ilün/Mefā'ilün

⁴⁷ Vezin problemlı.

⁴⁸ S1 524.

⁴⁹ S1 524.

“Der-i dil-ber ‘ibādet-ḥānedür mey-ḥāneden soñra
Ser-ā-pā secdedür ‘āşık iki peymāneden soñra

Sen ol zāhid ḥasedle rağmına mey-nüşdur Ğavşī
Ḳarīn-i mağfiretdür vaz‘-ı küstāḥāneden soñra”

3.14. Beyt⁵⁰

Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilün

“Āsiyāb-ı cevre⁵¹ gendüm geldigim ‘ayb eyleme⁵²
Biz de ma‘nā ḥarmanından şıçramış bir dāneyiz”

3.15. Nazm⁵³

Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilātün/Fā‘ilün

“Cānıma kār itdi istilā-yı derd-i rüzgār
Hiç göz açdırmaz bana bir laḥza⁵⁴ gerd-i rüzgār

Olma Sührāb-ı gamıñ mağlūbı tā kim diyeler
Āferīn ey Ğavşī-i Rüstem-neberd-i rüzgār”

3.16. Kıt’a⁵⁵

Mefā‘ilün/Fe‘ilātün/Mefā‘ilün/Fe‘ilün(Fa‘lün)

“Fürüg-ı ḥabs-i bütāndur rızā-gehim şimdi
‘Adüv nigāha esīrim ḳazā nedür bilmem

Netīce-i hünerimdür nigāh-ı ḥayrānı
Ğarīk-i lücce-i derdim şinā nedür bilmem”

3.17. Beyt⁵⁶

Mef‘ülü/Mefā‘ilü/Mefā‘ilü/Fe‘ülün

⁵⁰ S1 540; S2 441; B 291, Ş 2213.

⁵¹ cevre S1, S2, B; devre Ş.

⁵² eyleme S1, B, Ş; itme kim S2.

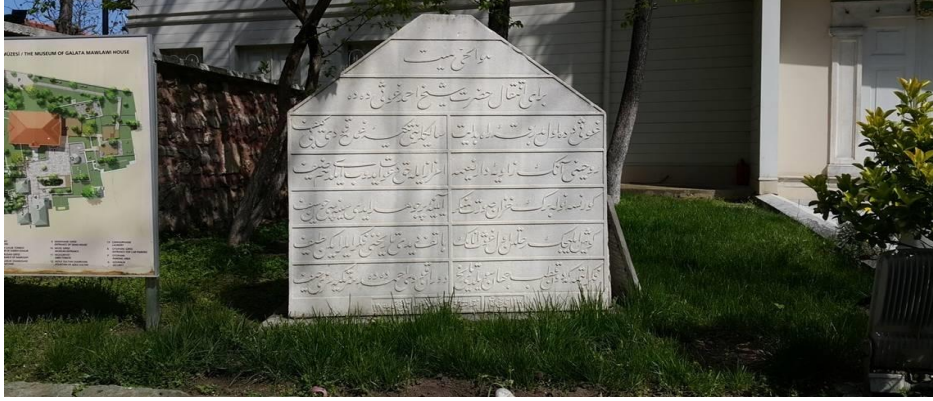
⁵³ B 291; S2 441; Ş 2213.

⁵⁴ laḥ@ a S2, Ş; kerre B;

⁵⁵ B 291.

⁵⁶ B 291.

“Çak çakmayıcak çakmağı çakmak çakılır mı
Çak çakmağı kim çakmağı çakmakla çıkar nâr”

Gavsî Dede'nin Galata Mevlevihanesi'ndeki Mezar Taşı

KAYNAKÇA

Abdulkerim, Abdulkadiroğlu (1999), *İsmail Belîğ, Nuhbetü'l-Âsâr li-Zeyli Zübdeti'l-Eş'ar*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Akpınar, Ayşenur (2015), *Mecmû'a-i Eş'âr Adlı Bir Mevlevî Mecmû'asının İncelemesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Boysak, Nail (2007), *Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki 1479, 1591, 2753, 3005 Numaralı Şiir Mecmualarının Tanıtımı ve 2753, 3005 Numaralı Mecmuaların Metni*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çapan, Pervin (2005), *Mustafa Safâyî Efendi, Tezkire-i Safâyî*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Dopdoğru, İrem (2011), *Mecmû'a-i Eş'âr-ı Mevleviyân*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ç.O.M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ekinci, Ramazan (2012), *Hâfız Hüseyin Ayvansarâyî, Vefeyât-ı Ayvansarâyî*, İzmir: Tibyan Matbaası.

Ekinci, Ramazan (2018), *Şeyhî Mehmed Efendi, Vekâyi'ü'l-Fuzalâ*, İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.

Genç, İlhan (2000), *Esrâr Dede-Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Hafizoğlu, Tahir (2010), *Ali Enver, Mevlevî Şâirler-Semahâne-i Edeb*, İstanbul: İnsan Yayınları.

İnce, Adnan (2005), *Sâlim Efendi-Tezkiretü's-Şu'arâ*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Kaplan, Mahmut (1996), *Neşâtî Divanı*, İzmir: Akademi Kitabevi.

Kurnaz, Cemal (1995), *Muallim Nâci, Osmanlı Şairleri*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Mermer, Ahmet vd., (2009), *Osmanlı Şiirinde Mevlana Övgüleri ve Mevlevilik Unsurları*, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Akkuş, Mehmet (2015), *Osmânzâde Hüseyin Vassâf, Sefîne-i Evliyâ*, C. 5, İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Sâkıb Dede (1866), *Sefîne-i Nefîse-i Mevleviyân*, Matbaa-i Vehbiyye.

Tatçı, Mustafa vd., (2000), *Bursalı Mehmed Tâhir, Osmanlı Müellifleri*, İstanbul: Bizim Büro Basımevi.

Türkben, Hakan (2008), *Fahrî Dede ve Mecmuası (İnceleme ve Seçme Metinler)*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ünver, İsmail (1994), "Galata Mevlevî-hânesi Şeyhleri", *Osmanlı Araştırmaları*, C. XIV, ss. 95-219.